

Raad voor Cultuur

Aan

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen
P/a de algemene rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

Onderwerp

Ontwerp-selectielijst archiefbescheiden van de *Rechterlijke Macht*
over de periode vanaf 1950, zorgdrager minister van Justitie

R.J. Schimmelpennincklaan 3

Postbus 61243

2506 AE Den Haag

Telefoon 070 - 310 66 86

Telefax 070 - 361 47 27

E-mail cultuur@cultuur.nl

Datum

Mijnheer de Staatssecretaris,

Uw kenmerk

R&B/OSTA/2001/2009

Uw brief van

25 juni 2001

Ons kenmerk

arc-2001.2995/3

1. Bij uw hiernaast vermelde brief, door ons ontvangen op 6 juli 2001, deelde u de Raad voor Cultuur mede, dat de minister van Justitie u heeft verzocht uw medewerking te verlenen aan de vaststelling van de selectielijst archiefbescheiden van de *Rechterlijke Macht* over de periode vanaf 1950. In uw brief verzocht u de Raad om binnen drie maanden advies uit te brengen. Hierbij biedt hij u zijn bevindingen aan.
2. De Raad heeft deze ontwerp-lijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Zijn belangrijkste bevindingen worden in respectievelijk de paragrafen 4 en 5 uitgewerkt. Mits rekening wordt gehouden met zijn aanbevelingen adviseert de Raad u over te gaan tot de vaststelling van de onderhavige ontwerp-selectielijst archiefbescheiden. De in uw adviesaanvraag gestelde specifieke vragen worden de paragrafen 3, 4 en 5 van dit advies mede beantwoord.
3. *Toetsing van procedurele aspecten*

Ontwerp-lijst

Voor wat betreft de procedurele aspecten zij in de eerste plaats gememoreerd, dat de ontwerp-lijst als basiselectiedocument tot stand is gekomen overeenkomstig de methode, die uitgaat van een analyse, beschrijving en waardering van handelingen van de (rijks-)overheid, de zgn. PIVOT-methode. Aan dat ontwerp is een institutioneel onderzoek vooraf gegaan, waarvan verslag is gedaan in het nog niet gepubliceerde rapport *Gedeelde geschillen. Een institutioneel onderzoek naar het handelen van de rechterlijke macht vanaf 1950* ('s-Gravenhage 2001).

Driehoeksoverleg

Bij uw adviesaanvraag was tevens gevoegd een exemplaar van het verslag betreffende het zogenaamde driehoeksoverleg, waarin, zoals voorgeschreven in artikel 3 van het Archiefbesluit 1995, ontwerp-selectielijsten tot stand komen.

Hieruit is de Raad gebleken, dat dit overleg was samengesteld zoals artikel 3, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 voorschrijft en dat al ten tijde van het driehoeksoverleg een externe deskundige bij de voorbereiding van de ontwerp-lijst betrokken is geweest.

Het driehoeksoverleg over deze ontwerp-lijst is in belangrijke mate bepaald door de grote verschillen van inzicht tussen de twee hoeders van het historisch belang: de afgevaardigde vanwege de Algemene Rijksarchivaris enerzijds en de door het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap (KNHG) aangedragen materiedeskundige historicus anderzijds. Naar aanleiding van deze kwestie zijn alle spelers in dit archiefwettelijke spel, de Raad inclusief, zich bewust geworden van de onduidelijkheden rond de inzet van de materiedeskundige historicus in het driehoeksoverleg. Allereerst is de vraag gerezen of de materiedeskundige historicus namens zijn beroepsvereniging optreedt ofwel op persoonlijke titel, waarbij het KNHG zich onthoudt van elk inhoudelijk oordeel over zowel de ontwerp-lijst als het commentaar van de historicus daarop. Het is de Raad inmiddels duidelijk dat het KNHG de laatste zienswijze is toegedaan en dat de Algemene Rijksarchivaris die mening deelt. Het is echter evenzeer duidelijk geworden dat de aan het driehoeksoverleg deelnemende historici zich van deze positie niet goed bewust zijn. De Raad adviseert u daarom om in samenspraak met het KNHG te werken aan verbetering van de voorlichting aan de historici wiens medewerking aan het selectiebeleid gevraagd wordt.

Ten tweede heeft de voorbereidingsfase van de ontwerp-selectielijst *Rechterlijke Macht* duidelijk gemaakt dat het archiefwettelijke driehoeksoverleg een formelere afronding behoeft dan tot nu toe gebruikelijk is. Zoals de procedure nu loopt, is het bijna ondoenlijk om te bepalen of nagekomen reacties van in het driehoeksoverleg betrokken historici vallen in de fase van het driehoeksoverleg of beschouwd moeten worden als reacties van bezwaarde burgers in de fase van de terinzagelegging.

In de onderhavige procedure heeft de Raad op inhoudelijke gronden het standpunt ingenomen dat de brieven die de materiedeskundige historicus, de heer Lombarts, na 21 maart (de datum van indiening van de lijst door de zorgdrager) over deze ontwerp-lijst heeft verzonden, beschouwd kunnen worden als reacties van een bezwaarde burger. Deze brieven bevatten immers geen nieuwe bezwaren en argumenten dan die, welke tijdens het driehoeksoverleg aan de orde zijn geweest. Het is

*Raad voor
Cultuur*

echter alleszins voorstelbaar dat zulks in een volgende procedure minder makkelijk is vast te stellen.

Pagina

3

Ons kenmerk

arc-2001.2995/3

De Raad adviseert u daarom, om in samenspraak tussen de Algemene Rijksarchivaris en het KNHG, te zorgen voor goede procedureafspraken t.a.v. de formele afronding van de fase van het archiefwettelijke driehoeksoverleg.

De Raad heeft veel waardering voor de manier waarop deze ontwerp-selectielijst tot stand is gekomen. Met name de zorgdrager heeft, door de instelling van de Permanente begeleidingscommissie Archieven Rechterlijke Macht en de Werkgroep Selectiecriteria (commissie Van Erp) en door de resultaten van de beraadslagingen in deze gremia, laten zien dat hij zijn zorgdragerschap serieus neemt.

Pagina

4

Ons kenmerk

arc-2001.2995/3

Het driehoeksverslag geeft inzicht in de tijdens dat overleg gebleken inhoudelijke knelpunten, het beraad daarover alsmede een motivering van de uiteindelijke voorstellen in dat verband. De Raad constateert echter twee tekortkomingen in het verslag:

- a. Het gebrek aan aandacht voor de samenhang van het selectiebeleid van de rechterlijke macht.
De Raad is van mening dat de kwaliteit van het selectiebeleid erbij gebaat is als handelingen, zoals de PIVOT-methodiek voorschrijft, zoveel mogelijk in hun context beschreven en gewaardeerd worden. Wanneer dat, zoals hier, niet wordt gedaan en er een organisatiegebonden lijst wordt ontworpen, zou de Raad graag zien dat in de verslagen van het driehoeksoverleg dat gevoerd wordt over een organisatiegebonden lijst en over aan het werkterrein van die organisatie verwante beleidsterreinen expliciet aandacht wordt besteed aan de wijze waarop de consistentie van de selectiebeslissingen uit de verschillende lijsten is gewaarborgd.
- b. Het verslag driehoeksoverleg maakt onvoldoende duidelijk hoe is omgegaan met de standpunten van de Permanente Begeleidingscommissie Archieven Rechterlijke Macht en de Werkgroep Selectiecriteria (commissie Van Erp).
Omdat het werk van beide gremia beschouwd kan worden als voorbereidend op het eigenlijke driehoeksoverleg, zou het verslag driehoeksoverleg naar de mening van de Raad ook de essentie van die voorbereidingen en de waarde daarvan voor het formele overleg duidelijk moeten maken. Dat is nu niet het geval.
Bovendien constateert de Raad dat stukken van beide commissies zijn toegevoegd aan het verslag driehoeksoverleg en vraagt hij zich af wat dat betekent voor status van deze stukken: maken ze integraal onderdeel uit van het verslag van het driehoeksoverleg en gelden derhalve alle daarin vastgelegde afspraken als afspraken die in het driehoeksoverleg gemaakt zijn?

Deze onduidelijkheden in de verslaglegging van de diverse stadia van voorbereiding van de ontwerp-lijst zijn primair van procedurele aard maar leveren ook inhoudelijke vragen op, die in paragraaf 4 en 5 verder worden behandeld.

Terinzagelegging

De openbare terinzagelegging heeft, zoals uw adviesaanvraag vermeldt, geresulteerd in een aantal reacties. De bij het driehoeksoverleg betrokken materiedeskundige, mr. R.W.G. Lombarts, heeft, zoals blijkt uit verschillende bij de adviesaanvraag gevoegde stukken, bezwaren kenbaar gemaakt die naar zijn oordeel niet voldoende zijn weggenomen in de loop van het driehoeksoverleg.

Uit andere bijlagen bij de adviesaanvraag is de Raad gebleken dat de heer Lombarts in zijn opvattingen niet wordt gesteund door het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap en de vanuit de organisatie van de zorgdrager betrokkenen, te weten de voorzitters van de Permanente Begeleidingscommissie selectie archiefbescheiden rechterlijke macht, de Adviescommissie rechterlijke organisatie en het Landelijk Archivarissen Overleg. Tot slot is in reactie op de openbare terinzagelegging een brief binnengekomen van dr. L.A.M. Giebels, die de bezwaren van de heer Lombarts voor zover het gaat om de omvang en de onderbouwing van de selectie van te bewaren voorbeelddossiers onderschrijft. In paragraaf 4 gaat de Raad inhoudelijk in op de ingebrachte bezwaren.

Pagina

5

Ons kenmerk

arc-2001.2995/3

Toepassing van artikel 2 en artikel 5 sub e van het Archiefbesluit 1995

Tijdens het driehoeksoverleg over deze ontwerp-lijst (en ook daarna nog) heeft de heer Lombarts zich als materiedeskundige historicus op het standpunt gesteld dat de voorbereiding van deze ontwerp-lijst niet voldoet aan de voorschriften daartoe gegeven in artikel 2 van het Archiefbesluit 1995. Ook bestrijdt de heer Lombarts dat de geformuleerde uitzonderingscriteria op een juiste wijze invulling geven aan artikel 5 sub e van het Archiefbesluit 1995.

De Raad is van mening dat het Archiefbesluit in deze procedure wel degelijk goed is toegepast en deelt derhalve de kritiek van de heer Lombarts niet.

4. *Toetsing van inhoudelijke aspecten*

Mede op grond van zijn hiervoor vermelde bevindingen heeft de Raad getracht zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke aspecten van het onderhavige ontwerp. Hij heeft daarbij vooral gelet op de reikwijdte van de ontwerp-lijst (par.4.1), de wijze waarop de gehanteerde selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria zijn toegepast (par. 4.2), alsmede op de vraag of in afdoende mate met de verschillende belangen rekening is gehouden (par. 4.3).

4.1. De reikwijdte van de ontwerp-lijst

De ontwerp-lijst bevat voorstellen omtrent de selectie van handelingen van de *Rechterlijke Macht* over de periode vanaf 1950. De Raad constateert dat niet duidelijk is op welke periode het rapport institutioneel onderzoek dat aan de lijst ten grondslag ligt, betrekking heeft. In de verantwoording van het onderzoek wordt slechts gesproken over het begin van de onderzochte periode (1950) en niet over het einde daarvan. Uit de lijst van geraadpleegde wetgeving maakt de Raad op dat er geen materiaal van na 1999 is onderzocht.

Omdat noch het verslag driehoeksoverleg noch de inleiding op de ontwerp-selectielijst melding maakt van aanvullend institutioneel onderzoek over de jaren vanaf 1999 tot heden, gaat de Raad ervan uit dat geen aanvullend onderzoek heeft plaatsgevonden.

De Raad voorziet problemen en onduidelijkheden bij het onderhoud van deze lijst. De periodisering 'vanaf 1950' suggereert dat de lijst geldig, bruikbaar en dekkend is voor de gehele periode vanaf 1950, terwijl dat geenszins zeker is voor de jaren vanaf 1999. Daarom adviseert de Raad u deze ontwerp-lijst niet vast te stellen voor een periode die de in het institutioneel onderzoek onderzochte periode overstijgt.

Het is de Raad op basis van de adviesaanvraag, het verslag driehoeksoverleg en de selectielijst niet duidelijk geworden wat de reikwijdte is van de ontwerp-lijst. De minister van Justitie is de enige zorgdrager die om vaststelling van de lijst verzoekt. Voor welke actoren hij dat doet, wordt echter nergens vermeld. Bijkomend probleem bij de beoordeling van de ontwerp-lijst op dit punt was, dat deze geen actorenoverzicht bevat en dat de handelingen in de ontwerp-lijst evenmin gerangschikt zijn naar actor.

De Raad heeft geconstateerd dat de voorliggende lijst alle handelingen bevat van alle in het rapport institutioneel onderzoek voorkomende actoren. Daaronder bevinden zich actoren die niet (per definitie) onder de archiefwettelijke zorg van de minister van Justitie vallen: de actoren 'partij', 'opsporingsambtenaar' en 'curator'.

Ten aanzien van de actor 'partij' wordt in de inleiding op de lijst gesteld, dat de selectiebeslissingen voor deze actor slechts van toepassing zijn voor zover hun archiefbescheiden berusten bij de rechterlijke macht en op grond daarvan als archiefbescheiden in de zin van artikel 1 van de Archiefwet beschouwd moeten worden. De Raad merkt op dat deze opvatting archivistisch niet juist is, praktische problemen met zich meebrengt en tot ongewenste precedentvorming ten aanzien van andere selectielijsten kan leiden.

Zowel in de klassieke archivaliek als in de PIVOT-methode is het goed gebruik om bij de beschrijving van archiefbescheiden c.q. handelingen goede notie te nemen van (het gezichtspunt van) de archiefvormer c.q. actor. De actor waar het hier om

*Raad voor
Cultuur*

draait is (een onderdeel van) de rechterlijke macht. De
handelingen van partijen

Pagina

7

Ons kenmerk

arc-2001.2995/3

horen daarom geformuleerd te worden vanuit het gezichtspunt van die actor, dus als handelingen van (een onderdeel van) de rechterlijke macht.

Zoals de handelingen nu zijn geformuleerd, blijft allereerst in het duister, waar in de rechterlijke organisatie de vanwege partijen ingebrachte stukken berusten. Dat is een praktisch probleem waar de selecteurs veel last van kunnen hebben. Een groter probleem ziet de Raad in de precedentwerking die van deze handelswijze uit gaat. Als het gezichtspunt van een handeling er niet meer toe doet, is het gedaan met de tot nu toe nagestreefde volledigheid en inzichtelijkheid van selectielijsten en de daarin beschreven werkprocessen. Vrijwel alle handelingen op een bepaald beleidsterrein kunnen dan geformuleerd worden vanuit het gezichtspunt van de belangrijkste actor.

Mutatis mutandis geldt hetzelfde voor de handelingen van de actoren 'opsporingsambtenaar' en 'curator'. Ook deze zullen, om bij te kunnen dragen aan de doel van deze lijst, namelijk de selectie van archiefbescheiden van de rechterlijke macht en het openbaar ministerie, (ook) vanuit het gezichtspunt van die actoren geformuleerd moeten zijn.

De Raad heeft overigens geen bezwaar tegen de voorgestelde *waarderingen* van de handelingen zoals die nu zijn toegeschreven aan de actoren 'partij', 'curator' en 'opsporingsambtenaar'. Hij ziet dan ook geen beletsel om dit gedeelte van de lijst vast te stellen, mits aan zijn archivistische bezwaren wordt tegemoet gekomen door het herformuleren van de handelingen vanuit het gezichtspunt van de juiste actor.

In algemene zin acht de Raad het wenselijk dat de verslagen van driehoeksoverleg en adviesaanvragen of de daaraan als bijlage toegevoegde vaststellingsverzoeken een opsomming bevatten van de actoren waarvoor de lijst bedoeld is te gaan gelden. Alleen dan kan de Raad werkelijk toetsen of er voor de actoren waarvoor vaststelling gevraagd wordt, naar behoren driehoeksoverleg is gevoerd en is ondubbelzinnig duidelijk welk gedeelte van de lijst vastgesteld kan worden.

Bovendien is de Raad van mening dat een zekere eenvormigheid in de ontwerp-lijsten gewenst is. Dat een ontwerp-lijst een opsomming van actoren moet bevatten en dat de handelingen in de lijst naar actor gerangschikt dienen te zijn, zijn nuttige (en voor zover de kennis van de Raad strekt ook in de productbeschrijving van de Rijksarchiefdienst opgenomen) vormvereisten.

4.2. Toepassing van de selectiedoelstelling en - criteria

Uit het driehoeksverslag wordt niet duidelijk welke (versie van de) selectiedoelstelling is toegepast.

Wel trof de Raad in de notitie van de commissie Van Erp, welke als bijlage aan het verslag driehoeksoverleg was

toegevoegd, een passage aan over de doelstelling van de selectie. De commissie Van Erp stelt, dat zowel de selectiedoelstelling als de selectiecriteria van de Rijksarchiefdienst niet toereikend zijn voor een verantwoorde selectie op het terrein van de rechtspraak. Archiefbescheiden dienen niet alleen bewaard te blijven om het handelen van de desbetreffende overheidsinstelling op hoofdlijnen te kunnen reconstrueren, maar ook om het handelen van burgers of particuliere instellingen terug te kunnen halen, stelt de commissie Van Erp.

Doordat de status van de stukken van de commissie Van Erp in het kader van deze vaststellingsprocedure onduidelijk is (zie de opmerkingen daarover op pagina 3 onder b), en het verslag driehoeksoverleg onvoldoende duidelijk maakt hoe is omgegaan met de standpunten van de commissie Van Erp, is niet duidelijk of het standpunt van de commissie heeft geleid tot een aangepaste selectiedoelstelling voor deze ontwerp-lijst. De Raad vraagt u om opheldering inzake de hier gehanteerde selectiedoelstelling en om een onderbouwd standpunt ten aanzien van de stellingname van de commissie Van Erp ten aanzien van dit vraagstuk.

Zonder de fundamentele discussies over de selectiedoelstelling opnieuw te willen oprakelen, vraagt de Raad u hem te willen uitleggen wat het eventueel toelaten van een aanvullende selectiedoelstelling op een bepaald beleidsterrein of ten aanzien van een categorie van instellingen te betekenen heeft voor het selectiebeleid in zijn geheel.

Met betrekking tot de gehanteerde selectiecriteria constateert de Raad dat als zodanig de nog niet formeel vastgestelde criteria uit 1997 zijn gebruikt. De Raad zal hierover binnenkort in overleg treden met de Algemene Rijksarchivaris om de bezwaren die hierover bij de Raad leven te bespreken. De algemeen geldende criteria zijn in deze ontwerp-lijst aangevuld met 2 bijzondere criteria en een aantal uitzonderingscriteria, die doen vermoeden dat in deze lijst inderdaad sprake is geweest van een ruimere selectiedoelstelling dan gebruikelijk.

Hoewel de Raad de onduidelijkheden rond de gehanteerde selectiedoelstelling betreurt, is hij tevreden over de specifiek voor deze ontwerp-lijst gekozen aanvullende criteria. De Raad ziet hierin eens te meer een bewijs van de zorgvuldigheid van de inhoudelijke afwegingen die bij het opstellen van deze lijst zijn gemaakt en spreekt zijn waardering hiervoor uit.

Wat betreft de zorgen die de Raad heeft ten aanzien van het operationaliseren van deze ontwerp-lijst, met name wat betreft de toepassing van de uitzonderingscriteria, verwijst hij naar hetgeen hierover is vermeld in paragraaf 5, de passages over de handleiding en de aanwijzingscommissies.

4.3. De waardering van de in artikel 2, eerste lid, onder d, van het Archiefbesluit 1995 bedoelde belangen.

Ten aanzien van de feitelijke toepassing van de selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria gaat de Raad er van uit, dat het administratieve belang, omvattende de aspecten 'verantwoording en bedrijfsvoering', in het driehoeksoverleg, waaraan ook door representanten van de zorgdrager is deelgenomen, genoegzaam is gewaardeerd. In gelijke zin neemt hij aan, dat ook met het belang van de recht- en bewijszoekenden voldoende rekening is gehouden.

Pagina

10

Ons kenmerk

arc-2001.2995/3

Voor wat betreft de waardering van het historisch belang bij de, in de concept-lijst genoemde handelingen conformeert de Raad zich, behoudens hetgeen in paragraaf 5 volgt, aan de inbreng van de deelnemers aan het driehoeksoverleg tijdens de totstandkoming van het ontwerp en de daarover in het driehoeksoverleg bereikte overeenstemming. De zaken van historisch belang ten aanzien waarvan geen overeenstemming werd bereikt zodat de externe deskundige aan het driehoeksoverleg zich genoodzaakt zag zijn bezwaren in de fase van de terinzagelegging nogmaals onder de aandacht te brengen, bespreekt de Raad eveneens in paragraaf 5.

5. *Nadere beoordeling van de ontwerp-lijst*

In aansluiting op bovenstaande overwegingen en bevindingen heeft de Raad de verschillende onderdelen van de ontwerp-lijst gezien. In algemene zin kan hij instemmen met de lijst; deze geeft hem slechts aanleiding tot de navolgende opmerkingen.

Handleiding voor het gebruik van de lijst

De Permanente Begeleidingscommissie selectie archiefbescheiden rechterlijke organisatie stelt herhaaldelijk en met veel nadruk dat een handleiding voor het hanteren van deze selectielijst essentieel is voor het goed functioneren van de lijst en essentieel voor de oordeelsvorming door de Raad voor Cultuur hierover. De handleiding is, voor zover de kennis van de Raad strekt, nog niet beschikbaar en was dat zeker niet op het moment dat het driehoeksoverleg gevoerd werd. Uit het verslag driehoeksoverleg blijkt niet dat de betekenis van deze handleiding voor het beoordelen van en het werken met de lijst onderwerp van gesprek is geweest.

De Raad zelf is van mening dat de handleiding niet onmisbaar is in het kader van zijn eigen oordeelsvorming over de ontwerp-lijst. De Raad meent evenwel dat inwerkingtreding van deze ontwerp-lijst ongewenst is zolang de handleiding niet beschikbaar is. Zoals de Raad ook stelde in het advies dat hij op 4 mei 1999 onder nummer arc-98.2229/3 uitbracht over de ontwerp-lijst voor de archiefbescheiden van de gerechtshoven, schuilt in het voorstel om een substantieel deel van het selectievraagstuk door te schuiven naar de fase van de daadwerkelijke selectie door de aanwijzingscommissies het

gevaar dat subjectieve inzichten van individuele selecteurs te bepalend worden. De nu voorliggende ontwerp-lijst heeft als belangrijk winstpunt ten opzichte van de genoemde lijst voor de gerechtshoven, dat een uitgebreide handleiding het werk van de aanwijzingscommissies enigszins standaardiseert. De Raad hecht daaraan veel waarde.

Rol van de aanwijzingscommissies

Ook aan de daadwerkelijke instelling van de zogenaamde aanwijzingscommissies, die de lijst aan de hand van de handleiding verder gaan toepassen, hecht de Raad veel waarde. De Raad meent dat het van groot belang is dat de aanwijzingscommissies ingesteld worden voordat deze lijst in werking treedt.

Pagina

11

Ons kenmerk

arc-2001.2995/3

Het verwondert de Raad zeer dat in de inleiding op de ontwerp-lijst over de samenstelling en functie van deze commissies met geen woord wordt gerept. Gezien het belang van deze commissies voor de verdere operationalisering van de onderhavige lijst acht de Raad het nodig dat in deze lacune alsnog wordt voorzien.

In aanvulling hierop spreekt de Raad zijn bezorgdheid uit over de haalbaarheid van het werken met aanwijzingscommissies per arrondissement. De grote werkbelasting die het lidmaatschap van zo'n commissie met zich mee zal brengen, vormt een groot afbreukrisico voor de organisatorische randvoorwaarden voor het goed en verantwoord toepassen van deze lijst.

Ook vraagt de Raad zich af of de aanwijzingscommissies bereid en in staat zullen zijn voldoende aandacht te besteden aan de dossiers uit de eerste decennia waarvoor de ontwerp-lijst moet gaan gelden. Hun kennis en inzet zal begrijpelijkerwijs allereerst gericht zijn op de selectie van dossiers uit de meest recente jaren.

De Raad wijst u daarom op het grote belang van toezicht op de naleving van de in het kader van de totstandkoming van deze ontwerp-lijst gemaakte afspraken.

Museumgedachte

De Raad is geïnteresseerd in de motivering van de keuze voor het loslaten van de zogenaamde museumgedachte. In de voorbereiding van de ontwerp-selectielijst is, onder andere in de Permanente Begeleidingscommissie, gespeeld met de gedachte om de neerslag van het handelen van één (of meer) kantongerechtig(en) in zijn geheel te bewaren om aan de hand daarvan het functioneren van een soortgelijke instelling blijvend en volledig zichtbaar te houden. Dit idee wordt kortweg aangeduid met de term 'museumgedachte'. Het idee is, naar de Raad aanneemt op goede gronden, losgelaten. De Permanente Begeleidingscommissie heeft daarmee ingestemd, op voorwaarde dat de motieven die aan die beslissing ten grondslag liggen, worden vastgelegd in de ontwerp-selectielijst.

Dat is niet gebeurd. De Raad adviseert u hierin alsnog te doen voorzien.

Formulering van de handelingen

De Raad maakt zich zorgen over de praktische hanteerbaarheid van de lijst als gevolg van het vrijwel stelselmatig ontbreken van een expliciete omschrijving van het object van de handeling. Het object kan slechts worden gevonden door het raadplegen van de tekst van de grondslag van de handeling. Als voorbeelden kunnen de handelingen 83-87 dienen. Dat het hier gaat om ondertoezichtstelling wordt nergens duidelijk.

Pagina

12

Ons kenmerk

arc-2001.2995/3

Voorbeelddossiers

De inhoudelijke bezwaren die zijn kenbaar gemaakt in de fase van de terinzagelegging van de ontwerp-lijst, concentreren zich op het feit dat niet is besloten tot het bewaren van een steekproef uit de zaakdossiers maar tot het bewaren van een beperkt aantal voorbeelddossiers ter reconstructie van de procesgang. Naar de mening van de heer Lombarts moeten de te bewaren dossiers een inhoudelijk in plaats van een procesmatig doel dienen.

De Raad is van mening dat door de keuzes die in deze ontwerp-lijst zijn gemaakt voldoende informatie over de inhoud van rechtszaken en gerechtelijke procedures behouden blijft. Een steekproef van zaakdossiers acht hij daarom niet nodig.

Wel is de Raad het met de indieners van de bezwaren eens, dat de omvang van het te bewaren bestand van voorbeelddossiers onvoldoende wordt verantwoord. Hij verzoekt u dan ook alsnog om onderbouwing hiervan.

Ook waarschuwt de Raad dat zelfs het beperkte doel van reconstructie van de procesgang niet gediend is bij de wijze van selectie van voorbeelddossiers zoals die nu wordt voorgesteld. Er wordt immers nu gesproken over het bewaren van een x aantal dossiers per 5 of 10 jaar, zonder dat het voorbehoud wordt gemaakt dat daarbij rekening gehouden moet worden met tussentijdse wijzigingen in de procesgang die eventueel een extra 'trekking' van voorbeelddossiers nodig maken.

6. *Advies*

De Raad adviseert u de ontwerp-selectielijst vast te stellen voor de periode 1950-1999 met inachtneming van de hierboven gemaakte opmerkingen.

Dit advies is voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven van de Raad. Voorzitter van deze commissie is mw. drs. A.H. Netiv, lid van de Raad. Secretaris is mw. drs. M.C. Windhorst.

Hoogachtend,

*Raad voor
Cultuur*

mr. W. Sorgdrager
Voorzitter

dr. J.A. Brandenburg
Algemeen secretaris

Pagina

13

Ons kenmerk

arc-2001.2995/3